

RAPORT DE AUDIT DE CONFORMITATE
privind „Evaluarea modului în care se respectă regularitatea și corectitudinea
activității agenților economici cu capital de stat în perioada 2023 - 2025”
la SC ”AVIOANE” S.A. Craiova

1. REZUMATUL EXECUTIV ȘI CONCLUZIA DE AUDIT

Misiunea de audit de conformitate efectuată de către Curtea de Conturi a României, prin Camera de Conturi Dolj la SC ”AVIOANE” S.A. Craiova este o misiune de raportare directă cu asigurare rezonabilă.

Am evaluat respectarea prevederilor legale în ceea ce privește *activitatea desfășurată de ”AVIOANE” S.A. Craiova în perioada 2023 - 2025*, pe baza documentelor și informațiilor puse la dispoziție de entitatea auditată și am obținut o asigurare rezonabilă pentru a exprima o concluzie de audit.

Raportul de audit este destinat entității auditate, precum și societății civile și altor părți interesate.

Concluzia de audit

Pe baza activității de audit întreprinse exprimăm o **concluzie contrară**, deoarece am constatat că activitatea desfășurată de SC Avioane Craiova SA, în perioada 2023-2025, nu este conformă, sub toate aspectele semnificative, cu normele legale aplicabile, iar neconformitățile sunt generalizate.

Temeiul pentru modificarea concluziei de audit

Au fost constatate unele neconformități, sintetizate în cele ce urmează:

- ✓ Acordarea de majorări salariale, în perioada 2023-2024, fără îndeplinirea condiției legale privind reducerea plăților restante față de anul precedent (pct. 5.1);
- ✓ Acordarea de majorări salariale în luna ianuarie 2025, în afara cadrului permis de OUG nr. 156/2024 (pct. 5.2);
- ✓ Nejustificarea avansurilor la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020 (pct. 5.3.1);
- ✓ Nerespectarea termenelor de livrare a aeronavelor potrivit contractului de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020 (pct. 5.3.2);
- ✓ Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute în contractul nr. DIN04082020 din 02.12.2020 (pct.5.4.1);
- ✓ Neconformități în procesul de recepționare și acceptare a unor produse livrate în baza contractului nr. DIN04082020 din 02.12.2020 (pct.5.4.2);
- ✓ Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea echipamentelor la termenele prevăzute în contractul nr. 766/10.12.2020 (pct.5.5);
- ✓ Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind executarea lucrărilor de proiectare la termenele prevăzute în contractul nr. SM-11.20 din 25.11.2020 (pct.5.6.1);
- ✓ Nejustificarea avansului la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. SM-11.20 din 25.11.2020 (pct. 5.6.2);

- ✓ Modificarea condițiilor financiare ale contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023, fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice (pct. 5.7.1);
- ✓ Menținerea nejustificată în conturile de avans a plăților efectuate pentru achiziția unui mijloc fix livrat în baza contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023 (pct. 5.7.2);
- ✓ Nerespectarea prevederilor legale privind estimarea valorii contractului de achiziție nr. 2023503 din 25.01.2023 (pct. 5.8);
- ✓ Nerespectarea în totalitate a prevederile legale cu privire la organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului (pct. 5.9);
- ✓ Neconformități cu privire la reflectarea în evidența contabilă a valorii elementelor patrimoniale de natura imobilizărilor corporale (pct. 5.10);
- ✓ Neînregistrarea în conturile contabile de stocuri, a echipamentelor incluse în procesul de producție (pct. 5.11);
- ✓ Neasigurarea unei evidențe analitice clare și complete a datoriilor reflectate în contul contabil 462 „*Creditori diverși*” (pct. 5.12);
- ✓ Neconformități privind măsurile de recuperare a creanțelor reflectate în contul contabil 4118 „*Clienți incerți sau în litigiu*” (pct. 5.13);
- ✓ Neconformități cu privire la implementarea standardelor nr. 2,7 și 9 privind sistemul de control intern managerial (pct. 6.1);
- ✓ Viza de control financiar preventiv propriu nu a fost exercitată asupra tuturor operațiunilor prevăzute de reglementările legale în vigoare (pct. 6.2);
- ✓ Neconformități privind auditarea cel puțin o dată la 3 ani a activităților financiare obligatorii (pct. 6.3).

2. INTRODUCERE

SC Avioane Craiova S.A. este persoană juridică română, având forma juridică de societate pe acțiuni care s-a constituit în baza Legii nr.15/1990 privind reorganizarea întreprinderilor de stat în societăți comerciale și a H.G. nr. 242/29.03.1991 privind înființarea unor societăți comerciale pe acțiuni în domeniul industriei de apărare, prin preluarea integrală a patrimoniului Întreprinderii de Avioane Craiova.

Societatea are ca domeniu principal de activitate 3032 -*Fabricarea de aeronave și nave spațiale, militare* și ca activități secundare: 3031 - *Fabricarea de aeronave și nave spațiale, civile*, 3316 - *Repararea și întreținerea aeronavelor și navelor spațiale, civile* și 3318 - *Repararea și întreținerea vehiculelor militare de luptă, a navelor, vaselor, aeronavelor și navelor spațiale militare*.

La 31.12.2025, capitalul social al societății este de 98.457.530 lei, fiind împărțit în acțiuni nominative, a căror valoare nominală este de 2,5 lei/acțiune și este deținut de :

- Statul Român prin Ministerul Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului, 38.600.920 acțiuni, în valoare de 96.502.300 lei, respectiv 98,0141% din capitalul social total;
- alți acționari, 782.092 acțiuni, în valoare de 1.955.230 lei, reprezentând 1,9859% din capitalul social.

Gestionarea și administrarea societății se face în sistemul unitar, de către un consiliu de administrație, compus din 5 (cinci) administratori aleși de adunarea generală a acționarilor, pe o perioadă de 4 (patru) ani.

Principalele surse de finanțare sunt:

- 1) *venituri din producția vândută*, reprezentând contravaloarea a 10 avioane IAR 99 ȘOIM varianta SM, a unui pachet SLI-SM și a unor etape aferente a 5 avioane IAR 99 varianta SR;
- 2) *venituri din vânzarea mărfurilor*, reprezentând mărfuri rămase de livrat din contractul nr. A1-12234/15.12.2023 între Avioane Craiova SA, în calitate de prestator și M.Ap.N., prin UM 01836 Otopeni, în calitate de achizitor;
- 3) *venituri din amenzi și penalități*, reprezentând penalități de întârziere pentru clienți restanți

4) *alte venituri*, reprezentând venituri din colaborări cu firmele Blue Wind Aviation, Aircraft Make Up Solution și OZ Aviation

5) *alte venituri aferente Legii nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative*, reprezentând transferuri pentru plata unui număr mediu de 56 persoane ce desfășoară activități conform art.1 din HG nr. 174/18.07.2017 privind aprobarea OUG nr. 58/2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra domeniului achizițiilor publice;

6) *venituri financiare*, reprezentând venituri din diferențe de curs valutar ca urmare a evaluării creanțelor și datoriei în devize și venituri din dobânzi.

3. DESCRIEREA ACTIVITĂȚII DE AUDIT

3.1 Obiectivul și criteriile de audit

Obiectivul auditului îl reprezintă *“Evaluarea modului în care se respectă regularitatea și corectitudinea activității agenților economici cu capital de stat în perioada 2023 - 2025”*.

Domeniul de aplicare a auditului a privit controlul modului de administrare a patrimoniului, de realizare a veniturilor și de efectuare a cheltuielilor la SC ”AVIOANE” S.A. Craiova, în perioada 2023 – 2025.

Criteriile de audit relevante au fost furnizate de legislația aplicabilă în perioada auditului (2023-2025) raportat la obiectivele misiunii.

3.2 Perioada misiunii: de la data de 13.01.2026 - data începerii misiunii, până la data aprobării raportului de audit.

3.3 Procedurile de audit aplicate subiectului de audit, standardele aplicabile și alte informații care sunt necesare utilizatorilor raportului

Abordarea auditului s-a bazat pe riscuri, ceea ce a presupus orientarea activității de audit asupra acelor procese aferente atribuirii, urmăririi și executării contractelor de achiziții publice, precum și a modului de recepție și evidențiere a produselor/serviciilor/lucrărilor achiziționate/efectuate care sunt predispuse unor neconformități semnificative. Procesele auditate au fost evaluate în raport cu criteriile de audit raportate la prevederile legale aplicabile.

Au fost aplicate proceduri de audit în vederea obținerii de probe de audit suficiente și adecvate care stau la baza formulării concluziei.

La selectarea procedurilor de audit s-a avut în vedere atât nivelul de asigurare, subiectul auditat, cât și riscurile identificate. Astfel, auditorii au aplicat următoarele proceduri de audit: teste de control și proceduri de fond (teste de detaliu).

Activitățile de audit au fost realizate în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit, respectiv: ISSAI 100 - *Principiile fundamentale ale auditării sectorului public*, ISSAI 400 - *Principiile auditului de conformitate* și ISSAI 4000 - *Standardul de Audit de Conformitate*. Suntem independenți față de entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante cerute de ISSAI, inclusiv cele prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe.

4. CERINȚE LEGISLATIVE APLICABILE, IDENTIFICATE CA SURSĂ A CRITERIILOR

▪ Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată cu modificările și completările ulterioare;

▪ Legea nr. 21/1996 legea concurenței;

▪ O.U.G nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice;

▪ H.G. nr. 639/28.07.2023 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativa a întreprinderilor publice;

- O.G. nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară;
- Legea nr. 15/1990, privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale;
- Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- H.G. 1/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- Legea nr. 232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative;
- LEGE nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung;
- Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice;
- Legea contabilității nr. 82/1991, republicată cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările ulterioare;
- Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată cu modificările și completările ulterioare;
- O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările ulterioare;
- O.S.G.G. nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- O.M.F.P. nr. 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate;
- O.M.F.P. nr. 4268/2022 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor, precum și pentru reglementarea unor aspecte contabile;
- Ordin nr. 5394/2024 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor;
- OG nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome;
- HG nr. 474/2023 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2023 pentru Societatea „Avioane Craiova” - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Economiei;
- HG nr. 1301/2024 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2024 pentru Societatea „Avioane Craiova” - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului;
- HG nr. 473/2025 privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul 2025 pentru Societatea „Avioane Craiova” - S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Economiei, Digitalizării, Antreprenoriatului și Turismului;

5. CONSTATĂRI ȘI RECOMANDĂRI

5.1. Acordarea de majorări salariale, în perioada 2023-2024, fără îndeplinirea condiției legale privind reducerea plăților restante față de anul precedent

Din verificările efectuate s-a constatat că pe parcursul anului 2023, SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale pentru întregul personal, iar la finele exercițiului financiar, plățile restante au crescut la 24.884.787 lei, deși prin bugetul aprobat entitatea și-a asumat reducerea plăților restante aferente anului 2022 până la 21.892.000 lei.

De asemenea, în anul 2024 SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale pentru întregul personal, iar la finele exercițiului financiar plățile restante au crescut la 39.847.102 lei, deși prin bugetul aprobat entitatea și-a asumat reducerea plăților restante aferente anului 2023 până la 7.166.000 lei.

Astfel, angajamentele de reducere a plăților restante asumate prin bugetul de venituri și cheltuieli din perioada 2023- 2024 nu au fost realizate, iar condițiile prevăzute la art. 63 (7) din Legea nr. 368/2022, respectiv art. 73 (8) din Legea nr. 421/2023, nu au fost îndeplinite.

În concluzie, majorările salariale prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli și acordate în perioada 2023-2024 au fost realizate în **lipsa îndeplinirii condiției legale privind reducerea plăților restante față de anul precedent**, astfel cum este prevăzută de dispozițiile legii bugetului de stat.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹.

Cauza: nefinalizarea și nelivrarea aeronavelor care au făcut obiectul contractelor încheiate de SC Avioane Craiova SA cu Ministerul Apărării Naționale a condus la **neasigurarea fluxurilor financiare corespunzătoare din activitatea de bază ceea ce a determinat creșterea plăților restante la sfârșitul anilor 2023 și 2024.**

Consecința: Resursele financiare disponibile au fost orientate cu prioritate către acoperirea cheltuielilor salariale, în detrimentul achitării obligațiilor financiare scadente, contribuind la majorarea plăților restante.

Recomandare:

Conducerea SC Avioane Craiova SA va asigura monitorizarea permanentă pe parcursul anului a respectării condițiilor impuse prin legea bugetară anuală și legislația incidentă, privind majorarea cheltuielilor de natură salarială și/sau a câștigului mediu brut lunar și va dispune măsuri operative pentru încadrarea în prevederile legale în raport de indicatorii monitorizați (plăți restante, productivitatea muncii etc.).

5.2. Acordarea de majorări salariale în luna ianuarie 2025, în afara cadrului permis de OUG nr. 156/2024

În luna ianuarie 2025, SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale prin aplicarea coeficienților de ierarhizare prevăzuți în Contractul Colectiv de Muncă, raportat la salariul minim brut pe țară de 4.050 lei, pentru întregul personal, inclusiv pentru salariații care, la data de 30.11.2024, aveau salarii de bază peste acest nivel.

La momentul acordării acestor drepturi salariale (ianuarie 2025) SC Avioane Craiova SA se afla sub incidența prevederilor art. XXXIV, alin (1) din OUG nr. 156/2024, potrivit cărora pentru anul 2025, creșterea cheltuielilor de natură salarială era permisă exclusiv ca efect al majorării salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, numai pentru personalul remunerat la nivelul acestuia.

Menționăm că la data aprobării bugetului de venituri și cheltuieli din anul 2025 (H.G nr. 473/15.05.2025) prevederile OUG nr.156/2024 nu mai erau aplicabile, restricțiile instituite de acest act normativ fiind eliminate prin OUG 4/2025.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol².

Cauza: aplicarea prevederilor Contractului Colectiv de Muncă privind coeficienții de ierarhizare înainte de aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli

Consecința: diminuarea resurselor financiare disponibile pentru realizarea obiectivelor economico-financiare și pentru reducerea obligațiilor de plată restante

Recomandare:

¹ Art. 63 (7) din Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023, art. 73 (8) din LEGEA nr. 421/2023 a bugetului de stat pe anul 2024, art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv

² Art. XXXIV, alin (1), lit. a) din OUG nr. 156/2024 privind unele măsuri fiscal-bugetare în domeniul cheltuielilor publice pentru fundamentarea bugetului general consolidat pe anul 2025, pentru modificarea și completarea unor acte normative, art. 5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, art.II, pct 6, alin 1⁴ din OUG nr. 4/2025 pentru modificarea și completarea unor acte normative

Conducerea SC Avioane Craiova SA va asigura aplicarea prevederilor Contractului colectiv de muncă în strictă corelare cu prevederile legii bugetului de stat și a legislației conexe.

5.3. Referitor la Contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020 „Revitalizare și modernizarea aeronavelor IAR-99 Standard din dotarea Ministerului Apărării Naționale în configurația IAR-99 SM”

Contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat între Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București, în calitate de achizitor și SC Avioane Craiova SA în calitate de furnizor, în sumă de 275.000.000 lei fără TVA, **a avut ca obiect** „Revitalizare și modernizarea aeronavelor IAR-99 Standard din dotarea Ministerului Apărării Naționale în configurația IAR-99 SM”, pentru un număr de **10 aeronave** precum și **realizarea și predarea unui pachet de suport logistic inițial constând în principal într-un Laborator de sol avionică independent (SIL) inclusiv documentația de cunoaștere, exploatare și întreținere și Scule, dispozitive, aparatură de testare, pachete software și utilajele specifice modernizării necesare executării mentenanței.**

Pentru realizarea obligațiilor asumate, SC Avioane Craiova SA a încheiat ulterior contractul de achiziție nr. DIN04082020/02.12.2020, cu xxxx, având ca obiect **producerea și furnizarea de sisteme de avionică pentru a fi integrate de către cumpărător pe IAR-99-SM.**

5.3.1. Nejustificarea avansurilor la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020

Unitatea Militară 02550 București a acordat entității audiate un avans în două tranșe, în sumă totală de 98.175.000 lei.

Din analiza documentelor prezentate s-a constatat că **la expirarea termenelor contractuale** de livrare stabilite pentru produsele aferente justificării avansurilor (14.04.2022, respectiv 14.02.2024), **obligațiile contractuale** ale SC Avioane Craiova SA **nu au fost îndeplinite integral.**

Astfel din avansul, aferent primei tranșe, în sumă de 51.776.400 lei SC Avioane Craiova SA a livrat următoarele produse:

- *Laboratorul de sol avionică independent(SIL) inclusiv documentația de cunoaștere, exploatare și întreținere* din pachetul de suport logistic inițial, în data de 25.06.2024;
- *Scule, dispozitive, aparatură de testare, pachete software și utilajele specifice modernizării necesare executării mentenanțe*, în data de 05.12.2024;
- *Stație de pregătire și analiză a misiunilor*, în data de 05.12.2024.

Restul produselor aferente tranșelor de avans **nu au fost livrate de către entitatea auditată** până la data misiunii de audit.

Totodată, din analiza documentelor contractuale a rezultat că întârzierile în livrarea bunurilor care au făcut obiectul justificării avansurilor s-au datorat printre altele faptului că nu au fost corelate **graficele de achiziție** din contractul nr. DIN 04082020/02.12.2020 încheiat cu xxxx cu **graficele de livrare** din contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Ca urmare a nerespectării termenelor contractuale, Unitatea Militară 02550 București a procedat la calculul și facturarea penalităților de întârziere către SC Avioane Craiova SA, în sumă totală de 3.621.397,22 lei.

Totodată s-a constatat că, pentru garantarea recuperării avansurilor primite, SC Avioane Craiova SA a constituit scrisori de garanție bancară cu o valabilitate până la data de 05.07.2026, pentru avansul în sumă de 51.776.400 lei, respectiv data de 13.01.2027, pentru avansul în sumă de 46.398.600 lei.

În timpul misiunii de audit, ca urmare a solicitării Unității Militare 02550 București, instituția bancară (Banca Comercială Română) a procedat la executarea garanției de restituire aferente primei tranșe de avans.

În concluzie, nerespectarea termenelor contractuale de livrare a bunurilor a generat consecințe financiare negative pentru entitatea auditată, concretizate prin aplicarea penalităților de întârziere și executarea garanției de restituire a primei tranșe de avans.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol³.

Cauza:

- deficiențe în activitatea de management și coordonare contractuală
- lipsa corelării între graficele de livrare asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractele de furnizare încheiate cu Ministerul Apărării Naționale, cu graficele de achiziție convenite de SC Avioane Craiova SA în cadrul contractelor de achiziție încheiate cu diverși furnizori de componente de avionică

- neîndeplinirea la termen a obligațiilor de finalizare și livrare a celor 2 aeronave care au făcut obiectul justificării primei tranșe de avans

Consecința: Neconcordanța dintre graficele contractuale a determinat întârzieri în livrarea bunurilor, cu impact asupra justificării avansurilor, respectării termenelor contractuale și utilizării eficiente a fondurilor, ceea ce a condus la executarea scrisorii de restituire a primei tranșe de avans în sumă de 41.947.244,27 lei și la plata penalităților de întârziere în sumă de 3.621.397,22 lei.

Recomandare:

Se recomandă conducerii entității revizuirea și consolidarea sistemului de control intern aferent managementului contractual, astfel încât să fie asigurată monitorizarea permanentă a respectării clauzelor contractuale, cu scopul prevenirii apariției unor întârzieri și a riscurilor asociate, inclusiv a celor de natură patrimonială.

Conducerea SC Avioane Craiova SA va întreprinde măsurile legale necesare pentru finalizarea și livrarea bunurilor care au făcut obiectul avansurilor încasate și nejustificate în vederea justificării integrale a sumelor primite. De asemenea, va analiza cauzele care au condus la plata penalităților de întârziere și la executarea garanției de restituire a avansului și va prezenta rezultatul analizei în Adunarea Generală a Acționarilor a SC Avioane Craiova SA pentru luarea măsurilor în consecință.

5.3.2. Nerespectarea termenelor de livrare a aeronavelor potrivit contractului de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020

Prin Actul adițional nr. 4/11.08.2023 la **Contractul de furnizare** nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/7343/14.08.2020 părțile au convenit modificarea graficului de livrare, prin prelungirea cu 6 luni a termenelor de finalizare a lucrărilor de modernizare și revitalizare a aeronavelor IAR 99 Standard, termenul final de livrare fiind stabilit la data de 14.06.2024.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de entitate, s-a constatat că, deși termenul final de livrare a fost prelungit până la data de 14.06.2024, până la momentul misiunii de audit, SC Avioane Craiova SA nu a efectuat livrarea **niciuneia dintre aeronavele** care fac obiectul **Contractului de furnizare** nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/7343/14.08.2020.

Totodată s-a constatat că SC Avioane Craiova SA a constituit **garanția de bună execuție** prin Scrisoare de Garanție Bancară, cu valabilitate până la data de 14.04.2026.

Având în vedere nerespectarea termenelor contractuale de livrare, există riscul executării **garanției de bună execuție**, în situația în care se constată neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin contract, cu impact asupra situației patrimoniale a entității auditate.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁴.

Cauza:

- deficiențe în activitatea de management și coordonare contractuală
- îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale, de natură să determine în perspectivă, materializarea riscului de executare a garanției de bună execuție.

³ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, art. 33 (1) din Legea contabilității nr. 82/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare, pct 24 din O.M.F.P nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare

⁴ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv

- lipsa corelării între graficele de livrare asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractele de furnizare încheiate cu Ministerul Apărării Naționale, cu graficele de achiziție convenite de SC Avioane Craiova SA în cadrul contractelor de achiziție încheiate cu diverși furnizori de componente de avionică.

Consecința: Nerespectarea termenelor contractuale de livrare a aeronavelor poate genera riscul executării garanției de bună execuție în sumă de 13.750.000 lei și al aplicării de penalități de întârziere, cu impact financiar negativ asupra gestionării patrimoniale.

Recomandare:

Conducerea SC Avioane Craiova SA va întreprinde măsurile necesare pentru livrarea bunurilor conform angajamentelor contractuale asumate, în vederea prevenirii riscului de executare a garanției de bună execuție și asigurării unei gestiuni economico-financiare conforme cu principiile contabile

5.4. Cu privire la Contractul de achiziție nr. DIN04082020 din 02.12.2020 privind achiziția de sisteme de avionică.

Pentru realizarea obligațiilor asumate prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București, **SC Avioane Craiova SA a încheiat ulterior** contractul de achiziție nr. DIN04082020/02.12.2020, cu xxxx., având ca obiect *producerea și furnizarea de sisteme de avionică pentru a fi integrate de către cumpărător pe IAR-99-SM*. Valoarea acestui contract este de 22.875.000 euro.

5.4.1. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute în contractul nr. DIN04082020 din 02.12.2020

În urma analizei clauzelor contractului de achiziție nr. DIN 04082020/02.12.2020 și a documentelor justificative puse la dispoziție de entitatea auditată, s-a constatat că xxxx nu a respectat în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute în Anexa nr. II, parte integrantă a contractului.

Deși contractul prevedea aplicarea penalităților de întârziere în cuantum de 0,1% pe săptămână din valoarea produselor livrate cu întârziere, dar nu mai mult de 2% din valoarea produselor întârziate, **SC Avioane Craiova SA nu a calculat și nu a aplicat penalitățile aferente pentru partea de contract neexecutată la termen.**

De asemenea, s-a constatat că xxxx a constituit garanția de bună execuție prin Scrisoare de Garanție Bancară, cu valabilitate până la data de 22 ianuarie 2025, însă SC Avioane Craiova SA nu a prezentat documente care să ateste prelungirea valabilității acesteia, în condițiile în care obligațiile contractuale nu au fost îndeplinite integral.

Prin neaplicarea clauzelor contractuale privind penalitățile de întârziere și garanția de bună execuție, precum și prin lipsa unor măsuri de urmărire a executării corespunzătoare a contractului, entitatea auditată nu a asigurat protejarea intereselor sale patrimoniale.

Reglementările legale și contractuale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁵.

Cauza:

- deficiențe în activitatea de management și coordonare contractuală
- lipsa monitorizării derulării contractului de achiziție și neexercitarea drepturilor contractuale de către SC Avioane Craiova SA.

Consecința: Entitatea auditată nu a urmărit protejarea intereselor sale patrimoniale prin nevalorificarea, după caz, a clauzelor contractuale referitoare la penalitățile de întârziere și la garanția de bună execuție în sumă de 1.143.750 euro.

⁵ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, art. 12 din contractul nr. DIN04082020/02.12.2020

Întârzierea realizării obligațiilor asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Recomandare:

Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune măsurile legale, inclusiv în ceea ce privește determinarea și facturarea penalităților de întârziere.

5.4.2. Neconformități în procesul de recepționare și acceptare a unor produse livrate în baza contractului nr. DIN04082020 din 02.12.2020

În cadrul verificării contractului nr. DIN04082020/02.12.2020 încheiat cu xxxx s-a constatat că, deși potrivit prevederilor contractuale era prevăzută livrarea stațiilor radio de tip UHF **XM 6913**, la prețul unitar de **94.766 euro**, furnizorul a livrat **20 de stații de tip UHF XM 6013**, la același preț de **94.766 euro/ buc.**

Stațiile au fost recepționate în totalitate, nefiind constatate neconformități la momentul recepției.

În condițiile menționate mai sus, entitatea a **efectuat plata pentru 6 dintre cele 20 de stații radio UHF XM 6013**, diferența de 14 stații nefiind achitată până la data misiunii de audit.

Prin raportul nr. 431/03.11.2025, SC Avioane Craiova SA a constatat că stațiile de tip **XM 6013 nu au fost echipate corespunzător, fiind necesară efectuarea de modificări pentru aducerea acestora la parametri tehnici contractați.**

Pentru efectuarea modificărilor menționate în raportul de mai sus, entitatea a transmis comanda nr. 4313/08.12.2025 către un alt furnizor, xxxx, diferit de xxxx, **generând costuri suplimentare.**

Până la data misiunii de audit SC Avioane Craiova SA a transmis spre modificare 4 stații de tip **XM 6013 către xxxx, acesta emițând factura nr. 98040477/22.01.2026, în sumă de 262.810 euro, acceptată la plată și plătită de entitatea auditată, conform extras cont din data de 28.01.2026.**

În concluzie, entitatea auditată a acceptat și recepționat **la prețul unitar de 94.766 euro**, un număr total de 20 de stații UHF XM 6013, diferite de cele contractate (UHF **XM 6913**) și pentru care, aducerea acestora la parametri contractați, a generat, până la finalul misiunii de audit, costuri suplimentare de **262.810 euro.**

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁶.

Cauza: deficiențe în activitatea de recepționare a echipamentelor prin acceptarea unor echipamente care nu îndeplineau cerințele stabilite inițial prin contract

Consecința: generarea de costuri suplimentare în sumă de 262.810 euro cu posibilitatea majorării acestora, urmare deficiențelor în procesul de recepție a stațiilor radio, componente ale kitului de avionică.

Întârzierea realizării obligațiilor asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Recomandare:

Conducerea entității va proceda la analizarea situației contractuale, extinderea verificării asupra tuturor bunurilor livrate și recepționate, stabilirea eventualelor diferențe cantitative, calitative și valorice și va dispune măsurile legale pentru recuperarea sumelor plătite suplimentar.

⁶ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv

5.5. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea echipamentelor la termenele prevăzute în contractul nr. 766/10.12.2020

Pentru realizarea obligațiilor asumate prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București, SC Avioane Craiova SA a încheiat ulterior contractul nr. 766/10.12.2020 cu xxxx, având ca obiect *“servicii de livrare echipamente noi, respectiv de fiabilizare echipamente”* pentru 10 avioane IAR-99-SM. Valoarea contractului este de 17.042.000 lei.

Cu privire la executarea contractului la termenele stabilite

În urma analizei clauzelor contractului nr. 766/10.12.2020 și a documentelor justificative puse la dispoziție de entitatea auditată, s-a constatat că xxxx avea obligația de a livra echipamentele care au făcut obiectul contractului la termenele stabilite în Anexa nr. 5 din actul adițional nr. 1/30.09.2021.

Termenele de livrare au fost modificate ulterior prin actele adiționale nr. 7/19.12.2022 și nr. 15/17.12.2024.

Cu toate acestea, xxxx nu și-a îndeplinit integral obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute.

Din verificarea documentelor de livrare a echipamentelor aferente aeronavelor 3,4,5 și 6 s-a constatat că o parte dintre echipamente au fost predate **ulterior termenului contractual**.

Conform documentelor financiar-contabile, facturarea acestora s-a realizat în luna **decembrie 2023**.

Deși contractul prevedea aplicarea penalităților de întârziere în cuantum de 0,01% pe zi de întârziere din valoarea serviciilor executate cu întârziere, dar nu mai mult de 10% din valoarea serviciilor întârziate, SC Avioane Craiova SA nu a calculat și nu a aplicat penalitățile aferente pentru partea de contract neexecutată la termen.

Mai mult, în luna decembrie 2024, deci ulterior producerii întârzierii, prin actul adițional nr. 15, **termenul de livrare** al echipamentelor pentru avioanele 3, 4, 5 și 6 **a fost modificat la luna decembrie 2023**, respectiv la **data facturării acestora**.

Această modificare intervine **ulterior scadenței obligației de livrare** (iunie 2023, respectiv septembrie 2023), modificare care a avut ca **efect înlăturarea aplicării penalităților contractuale în sumă de 166.482,34 lei**.

În mod asemănător s-a procedat și pentru echipamentele aferente aeronavelor nr. 1 și 2.

În concluzie, procedându-se în acest fel a fost afectată disciplina contractuală și interesele patrimoniale ale entității, prin nerealizarea veniturilor cuvenite, relevând deficiențe sistemice în exercitarea controlului intern și în protejarea interesului financiar al entității auditate.

Reglementările legale și contractuale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁷.

Cauza:

- deficiențe în activitatea de management și coordonare contractuală
- lipsa monitorizării derulării contractului de achiziție și neexercitarea drepturilor contractuale de către SC Avioane Craiova SA.

Consecința: Entitatea auditată nu a urmărit protejarea intereselor sale patrimoniale prin nevalorificarea, după caz, a clauzelor contractuale referitoare la penalitățile de întârziere în sumă de 166.482,34 lei.

Întârzierea realizării obligațiilor asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Recomandare:

Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.

⁷ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, art. 11 din contractul nr. 766/10.12.2020

5.6. Cu privire la Contractul de achiziție lucrări de proiectare nr. SM-11.20-C din 25.11.2020

Pentru realizarea obligațiilor asumate prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București, **SC Avioane Craiova SA** în calitate de producător a încheiat cu **Institutul Național de Cercetare Dezvoltare Aerospațială „Elie Carafoli” (INCAS)** în calitate de autoritate de proiectare contractul de achiziție lucrări de proiectare nr. SM-11.20 din 25.11.2020.

Acest contract are ca obiect *realizarea activităților de elaborare și integrare a documentației de construcție aerostucturi și sisteme de bord, a programelor privind implementarea sistemului integrat de avionică și armament pe aeronavă, managementul configurației aeronavei, aerodinamica-calității de zbor performanțe/evoluții și prelungirea duratei de serviciu a aeronavelor* în conformitate cu cerințele contractului de furnizare nr.19/02/042-C din 30.07.2020 „*Revitalizare și modernizarea aeronavelor IAR-99 Standard din dotarea Ministerului Apărării Naționale în configurația IAR-99 SM*”, pentru un număr de 10 aeronave.

Contractul de achiziție nr. SM-11.20 din 25.11.2020 a fost modificat prin 5 acte adiționale.

5.6.1. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind executarea lucrărilor de proiectare la termenele prevăzute în contractul nr. SM-11.20 din 25.11.2020

În urma analizei contractului de achiziție nr. SM-11.20 din 25.11.2020 și a actului adițional nr. 1/15.03.2021 s-a constatat că modificarea datei de începere a proiectării (Tp) a fost condiționată de îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- punerea la dispoziție de către SC Avioane Craiova SA a întregii documentații a aeronavelor IAR-99 (toate versiunile), documentație scanată;
- realizarea schimbului de informații necesar între furnizorul sistemului integrat de avionică și autoritatea de proiectare consemnat într-o minută de ședință.

Entitatea auditată nu a prezentat minuta de ședință care să ateste realizarea schimbului de informații necesar, condiție expres prevăzută pentru stabilirea datei de start a proiectării (Tp). În consecință nu se poate demonstra îndeplinirea cumulativă a condițiilor contractuale necesare pentru determinarea legală și temeinică a datei de începere a proiectării.

Cu toate acestea, prin adresa nr. 894/10.03.2022, proiectantul a stabilit ca termen de start al proiectării, data de 10.03.2022, iar termenele de finalizare au fost recalibrate în funcție de acest moment.

Din verificările efectuate s-a constatat că nici raportat la termenul modificat, obligațiile contractuale nu au fost integral îndeplinite, înregistrându-se întârzieri semnificative și nefinalizarea completă a obiectului contractual, deși o parte dintre lucrările nefinalizate au fost facturate integral.

Totodată deși contractul a prevăzut aplicarea unor penalități de întârziere în cuantum de 0.01% pentru fiecare zi de întârziere, SC Avioane Craiova SA nu a procedat la stabilirea și calcularea penalităților aferente depășirii termenelor contractuale, astfel cum au fost stabilite.

În concluzie, se constată deficiențe în fundamentarea și documentarea stabilirii datei de începere a proiectării, în monitorizarea respectării termenelor contractuale și în aplicarea clauzelor privind penalitățile de întârziere, ceea ce a determinat pe de o parte afectarea bunei gestiuni, iar pe de altă parte, prelungirea semnificativă a duratei de realizare a contractului și neîndeplinirea integrală a acestuia în condițiile asumate.

Reglementările legale și contractuale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁸.

Cauza:

- deficiențe în activitatea de management și coordonare contractuală

⁸ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, art. 14 din contractul nr. SM-11.20 din 25.11.2020.

- lipsa monitorizării derulării contractului de achiziție și neexercitarea drepturilor contractuale de către SC Avioane Craiova SA.

Consecința: Entitatea auditată nu a urmărit protejarea intereselor sale patrimoniale prin nevalorificarea, după caz, a clauzelor contractuale referitoare la penalitățile de întârziere, acestea fiind calculate la suma de 131.563,90 lei, pentru eșantionul verificat.

Întârzierea realizării obligațiilor asumate de SC Avioane Craiova SA prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/ 7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Recomandare:

Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.

5.6.2. Nejustificarea avansului la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. SM-11.20 din 25.11.2020

Prin Actul adițional nr. 4/22.11.2021 s-a stabilit ca SC Avioane Craiova SA să plătească autorității de proiectare, INCAS, un avans în sumă de 3.000.000 lei fără TVA, cel mai târziu în data de 25.11.2021, a cărui decontare se va face în baza unei situații centralizatoare de lucrări executate în anul 2021, prezentate cel mai târziu în data de 31.12.2021.

Din documentele prezentate de entitate s-a constatat că entitatea a acordat avansul de 3.000.000 lei fără TVA, autorității de proiectare, conform facturii fiscale nr. 136/24.11.2021 și OP nr. 136/25.11.2021, justificarea acestuia prin lucrări executate în anul 2021 fiind efectuată pentru suma de 2.950.000 lei fără TVA, conform situației de lucrări confirmate și anexate facturii nr. 165/22.12.2021.

Diferența de 50.000 lei fără TVA nu a fost justificată până la termenul contractual (31.12.2021), aceasta fiind justificată ulterior, în data de 03.05.2022.

Astfel, justificarea integrală a avansului nu s-a realizat în termenul stabilit prin actul adițional nr. 4/22.11.2021.

Entitatea nu a procedat la calcularea și aplicarea penalităților de întârziere aferente perioadei cuprinse între data scadenței și data justificării efective a avansului, deși contractul prevedea aplicarea penalităților pentru nerespectarea termenelor de finalizare a lucrărilor.

În consecință, se constată nerespectarea termenelor contractuale privind justificarea avansului și neaplicarea prevederilor referitoare la penalități, cu impact asupra disciplinei financiare, acestea fiind stabilite la suma de 615 lei.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol⁹.

Cauza: monitorizarea insuficientă a termenelor contractuale privind justificarea avansurilor și neaplicarea mecanismelor contractuale privind penalitățile de întârziere.

Consecința: nerespectarea principiilor disciplinei financiare prin neaplicarea penalităților de întârziere în sumă de 615 lei aferente perioadei decembrie 2021 – mai 2022

Recomandare:

Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.

5.7. Referitor la Contractul de furnizare nr. 999/03.04.2023 privind achiziția unei etuve

⁹ Art.5 alin (1) din Ordonanța nr. 119 din 31 august 1999, cu modificările și completările ulterioare, privind controlul intern și controlul financiar preventiv

Contractul de furnizare nr. 999/03.04.2023, încheiat între SC Avioane Craiova SA în calitate de autoritate contractantă și xxxx, Germania în calitate de furnizor, a avut ca obiect *vânzarea, livrarea, instalarea și punerea în funcțiune a unei etuve*, mijloc fix, în valoare de 4.200.000 lei, având surse de finanțare asigurate din *sumele alocate de la bugetul de stat pentru majorare de capital în anul 2019*.

Suma de 4.200.000 lei a fost cuprinsă în lista de investiții, la cap, C "Alte cheltuieli de investiții" - dotări independente -, aprobată de Ministerul Economiei sub nr. 2980/09.09.2022.

Contractul a fost atribuit prin procedură de licitație deschisă, utilizând SEAP și a fost actualizat prin 5 acte adiționale.

5.7.1. Modificarea condițiilor financiare ale contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023, fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice

Din analiza documentației de atribuire aferentă contractului de achiziție publică nr. 999/03.04.2023, rezultă că autoritatea contractantă (SC Avioane Craiova SA) nu a prevăzut acordarea unui avans furnizorului pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale.

Conform prevederilor contractuale inițiale, plata urma să fie efectuată exclusiv pe baza facturii emise de furnizor, după finalizarea recepției cantitative și/sau calitative, respectiv după punerea în funcțiune și semnarea proceselor-verbale corespunzătoare, termenul de plată fiind de maximum 30 de zile de la semnarea acestora.

Prin Actul adițional nr. 1, **înregistrat la aceeași dată - 03.04.2023**, sub nr. 1000, au fost modificate în mod esențial prevederile contractuale inițiale, stabilindu-se acordarea către furnizor a unui **avans în cuantum de 90%** din valoarea contractului, în trei tranșe.

Se constată că aceste modificări contractuale au schimbat în mod esențial mecanismul de plată stabilit prin documentația de atribuire, prin introducerea unui avans semnificativ (90% din valoarea contractului), neprevăzut inițial.

Această modificare a mecanismului de plată reprezintă o modificare esențială a contractului, întrucât schimbă echilibrul economic al acestuia în favoarea furnizorului și introduce o condiție financiară care, dacă ar fi fost cunoscută în etapa de atribuire, ar fi putut influența participarea operatorilor economici la procedură sau formularea ofertelor.

Modificarea condițiilor de plată ulterior atribuirii contractului, fără ca aceasta să fi fost prevăzută în documentația de atribuire, contravine principiilor transparenței și tratamentului egal prevăzute de Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, întrucât informațiile referitoare la acordarea avansului nu au fost aduse la cunoștința tuturor potențialilor ofertanți în etapa competitivă.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁰.

Cauza: modificarea condițiilor financiare ale contractului fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice.

Consecința: prin modificarea condițiilor de plată ulterior finalizării procedurii de achiziție au fost afectate principiile transparenței și tratamentului egal.

Conform art. 224 alin. (1) din Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare abaterea prezentată mai sus se sancționează contravențional.

Având în vedere prevederile art.5 alin. (2) coroborate cu prevederile art.7 alin. (1) din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, entitatea a fost sancționată cu *avertisment verbal*.

Recomandare:

Modificarea contractelor de achiziție publică se va face numai în condițiile păstrării echilibrului contractual.

5.7.2. Menținerea nejustificată în conturile de avans a plăților efectuate pentru achiziția unui mijloc fix livrat în baza contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023

¹⁰ Art. 2, alin. 2 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice

În urma verificării documentelor financiar-contabile aferente contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023 s-a constatat că mijlocul fix achiziționat (etuva), a intrat în patrimoniul SC Avioane Craiova SA conform procesului verbal de predare-primire nr. 4124/1569/22.04.2024 însă nu a fost inventariat și evidențiat în contabilitate în conturile corespunzătoare de active, conform prevederilor legale.

Deși mijlocul fix nu a fost pus în funcțiune până la data de 31.12.2025, intrarea bunului în patrimoniu, impunea recunoașterea activului în conturile de imobilizări corporale în curs, conform documentelor justificative.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹¹.

Cauza: Interpretarea eronată a momentului recunoașterii în contabilitate a activului (condiționarea înregistrării de punerea în funcțiune).

Consecința: Denaturarea structurii activelor prin neevidențierea imobilizărilor în curs, în sumă de 3.780.000 lei.

Recomandare:

Activele imobilizate recepționate vor fi înregistrate în conturile contabile corespunzătoare începând cu data recepționării acestora.

5.8. Nerespectarea prevederilor legale privind estimarea valorii contractului de achiziție nr. 2023503 din 25.01.2023

În data de 25.01.2023, SC AVIOANE Craiova SA în calitate de beneficiar a încheiat cu Societatea xxxx în calitate de prestator, **contractul de prestări servicii nr. 2023503 din 25.01.2023, având ca obiect** „Transformare motoare VIPER 633-47 (cu postcombustie)”, seriile 2255 și 2265 în varianta VIPER 632-41M, cu revitalizare motoare și agregate aferente acestora, reparație capitală la AFC și aplicare buletine service/CMV pentru prelungirea resursei funcționale până la 1.000 ore de funcționare.

Contractul a fost modificat, prin 5 Acte Adicionale în perioada 2023 – 2025.

Cu privire la estimarea valorii achiziției și atribuirea contractului

Prin nota de fundamentare nr. 3560/19.10.2022, SC AVIOANE Craiova SA a inițiat achiziția pentru lucrări de revitalizare, transformare și aplicarea de buletine service pentru 2 motoare VIPER aflate în gestiune, în baza OUG nr.114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achizițiile publice în domeniul apărării, securității, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea atribuirii contractului pentru realizarea lucrărilor menționate mai sus, SC Avioane Craiova SA a solicitat xxxx SA în data de 24.11.2022 o ofertă de preț, primită și înregistrată sub nr. 2191/03.12.2022 și acceptată de entitate în data de 19.12.2022.

În acest sens în data de 25.01.2023 a fost încheiat contractul de prestări servicii nr. 2023503 între SC Avioane Craiova SA în calitate de beneficiar și Societatea xxxx în calitate de prestator, având ca obiect *executarea de lucrări de transformare a 2 motoare VIPER 633-47 (cu postcombustie), în varianta VIPER 632-41M, cu revitalizare motoare și agregate aferente acestora, reparație capitală la AFC și aplicare buletine service/CMV pentru prelungirea resursei funcționale până la 1.000 ore de funcționare.*

Din verificările efectuate s-au constatat următoarele:

Entitatea auditată a inițiat achiziția pentru realizarea lucrărilor *de transformare a 2 motoare VIPER 633-47 (cu postcombustie), în varianta VIPER 632-41M, fără a stabili și documenta în prealabil valoarea estimată* a achiziției, anterior inițierii acesteia, în vederea fundamentării necesarului financiar și alegerii procedurii corespunzătoare.

Astfel prin nota de fundamentare nr. 3560/19.10.2022, SC AVIOANE Craiova SA a inițiat achiziția pentru lucrări de revitalizare, transformare și aplicarea de buletine service pentru 2 motoare VIPER aflate în gestiune, fără a fi realizată estimarea valorii contractului de achiziției

¹¹ Pct 34 și 195 din O.M.F.P nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare, art. 6 (1) și 11 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată și modificată

publică ce urma a fi atribuit, activitate ce presupunea luarea în considerare a oricăror forme de opțiuni iar, în măsura în care acestea pot fi anticipate la momentul estimării, a oricăror eventuale suplimentări sau majorări ale valorii contractului, în concordantă cu prevederile art.12 alin.1 din OUG nr.114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniul apărării, securității, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu prevederile art.13 din același act normativ care impune ca valoarea estimată a contractului de achiziție publică să fie determinată înainte de inițierea procedurii de atribuire a contractului.

Cu toate acestea, entitatea a încheiat contractul de servicii nr. 2023503/25.01.2023 și acte adiționale la acesta, fără ca valoarea acestora să fie estimată înainte de inițierea procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică.

În concluzie, echipa de audit a constatat faptul că achiziția a fost derulată, contrar prevederilor legale, fără estimarea și fundamentarea valorii contractului de achiziție publică înainte de inițierea procedurii de atribuire.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹².

Cauza: aplicarea incompletă a prevederilor legale privind estimarea și fundamentarea valorii contractului de achiziție, prin neefectuarea unei estimări documentate înainte de inițierea procedurii de atribuire.

Consecința: SC AVIOANE Craiova SA a inițiat achiziția pentru lucrări de revitalizare, transformare și aplicarea de buletine service pentru 2 motoare VIPER aflate în gestiune, fără a fi determinată valoarea estimată a contractului de achiziție publică înainte de inițierea procedurii de atribuire a contractului

Conform art.189, lit. a respectiv încălcarea prevederilor art.13 reprezintă contravenție și se sancționează conform art.190 alin.2 - (2) Contravențiile prevăzute la art. 189 lit. a), c), k), n), r), t), v) și x) se sancționează cu amendă de la 40.000 lei la 80.000 lei. Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se realizează de către persoane împuternicite din cadrul Agenției Naționale pentru Achiziții Publice conform prevederilor ART. 191 (1).

Recomandare:

Stabilirea și documentarea valorii estimate, anterior inițierii procedurilor de atribuire, includerea tuturor costurilor previzibile în documentația de atribuire și consolidarea controlului intern pentru prevenirea modificărilor contractuale nefundamentate și a majorărilor ulterioare de preț.

5.9. Nerespectarea în totalitate a prevederile legale cu privire la organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului

În exercițiul financiar 2025 SC Avioane Craiova SA nu a efectuat inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, întocmai cu respectarea prevederilor legale aplicabile.

Astfel, inventarierea creanțelor și datoriilor a fost realizată cu caracter formal, fără efectuarea unor verificări efective și documentate care să asigure confirmarea realității, exactității și integrității elementelor patrimoniale reflectate în balanța de verificare.

Totodată, nu s-a realizat în toate situațiile confirmarea soldurilor cu terții prin transmiterea și reconcilierea extraselor de cont pentru creanțele și obligațiile care dețin **o pondere semnificativă în totalul acestora**, astfel încât sumele evidențiate să reflecte în mod real și fidel situația obligațiilor de plată.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹³.

Cauza: Nerespectarea normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii.

Consecința: Există riscul menținerii în evidența contabilă a unor solduri incerte, prescrise sau nereale, cu impact asupra exactității indicatorilor economico-financiarilor și asupra

¹² Art 12 (1), art. 13, din OUG nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității

¹³ Pct. 28 alin. (1) din Anexa la O.M.F.P. nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii

fundamentării deciziilor manageriale. Totodată, pot apărea denaturări semnificative ale situațiilor financiare anuale.

Recomandare:

SC Avioane Craiova SA va dispune efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale și stabilirea rezultatelor inventarierii cu respectarea întocmai a prevederilor O.M.F.P. nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.

5.10. Neconformități cu privire la reflectarea în evidența contabilă a valorii elementelor patrimoniale de natura imobilizărilor corporale

Din verificarea eșantionului selectat privind imobilizările corporale, s-a constatat că în evidențele patrimoniale ale SC Avioane Craiova SA figurează mijloace fixe, complet amortizate, achiziționate în perioada 1974-1990, care au fost evaluate la data de 30.09.1994 conform prevederilor HG 500/01.01.1994 privind reevaluarea imobilizărilor corporale și modificarea capitalului social și înregistrate în evidența contabilă la valori individuale cuprinse între 0,48 lei și 90,62 lei.

Deși reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P nr. 1802/2014 nu stabilesc o valoare minimă pentru recunoașterea imobilizărilor corporale, **acestea prevăd reevaluarea activelor cu suficientă regularitate astfel încât valoarea contabilă să reflecte valoarea justă la data bilanțului.**

SC Avioane Craiova SA nu a prezentat alte documente privind reevaluarea mijloacelor fixe menționate mai sus, pentru stabilirea valorii juste în vederea reflectării unei imagini fidele a activelor utilizate.

În concluzie, menținerea în evidențele contabile a unor imobilizări corporale complet amortizate, fără reevaluarea cu suficientă regularitate astfel încât valoarea contabilă să reflecte valoarea justă la data bilanțului sau analiza oportunității reclasificării acestora, poate afecta acuratețea informațiilor financiare din situațiile financiare anuale.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁴.

Cauza: Lipsa unei analize interne privind oportunitatea menținerii în categoria imobilizărilor corporale a bunurilor cu valoare individuală mai mică decât limita stabilită prin HG nr. 276/2013 de 2.500 lei;

Consecința: Existența unor valori contabile care nu reflectă valoarea justă a activelor ceea ce conduce la prezentarea denaturată a structurii și valorii mijloacelor fixe din balanța de verificare.

Recomandare:

SC Avioane Craiova SA va efectua o analiză privind oportunitatea menținerii în categoria imobilizărilor corporale a bunurilor cu valoare individuală mai mică de 2.500 lei, în vederea reclasificării acestora, dacă este cazul, și va întreprinde demersurile necesare pentru reevaluarea activelor respective, cu respectarea prevederilor contabile.

5.11. Neînregistrarea în conturile contabile de stocuri, a echipamentelor incluse în procesul de producție

În urma verificării modului de înregistrare contabilă a echipamentelor livrate în baza contractului nr. 766/10.12.2020 (încheiat de SC Avioane Craiova SA cu xxxx), s-a constatat că acestea nu au fost înregistrate în evidența contabilă ca stocuri, în vederea includerii ulterioare în procesul de producție, conform prevederile legale, ci au fost înregistrate direct pe cheltuieli, în baza facturilor de livrare și a proceselor verbale de recepție încheiate între beneficiar - SC Avioane Craiova SA și prestator - xxxx.

¹⁴ Pct. 24, 100, 102 și 106 din O.M.F.P nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate

Bunurile recepționate și integrate în procesul tehnologic nu au fost evidențiate în contabilitate și nu au fost urmărite distinct până la consumul efectiv în procesul de producție, nefiind reflectate în conturile corespunzătoare de stocuri.

Înregistrarea direct pe cheltuieli afectează determinarea costului de producție, deoarece nu există o evidență a cantităților consumate și nu se poate aloca în mod corect valoarea bunurilor pe unitatea de produs.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁵.

Cauza: Nerespectarea reglementărilor contabile privind atribuirea costurilor în producția în curs pe baza naturii economice a cheltuielilor

Consecința: neasigurarea urmăririi distincte a bunurilor integrate în procesul tehnologic, în valoare de 6.816.880 lei, aferente eșantionului verificat, și neînregistrarea acestora în conturile de stocuri determină denaturarea costului de producție pe unitatea de produs, cu impact asupra reflectării fidele a cheltuielilor și a rezultatului patrimonial al entității.

Recomandări:

Se va asigura evidența corespunzătoare a stocurilor incluse în procesul tehnologic pentru determinarea costului de producție pe unitatea de produs, potrivit reglementărilor contabile.

5.12. Neasigurarea unei evidențe analitice clare și complete a datoriilor reflectate în contul contabil 462 „Creditori diverși”

Din verificările efectuate cu privire la conturile de datorii s-au constatat următoarele:

În **evidența contabilă**, în contul 462 „Creditori diverși” figurează suma de 1.035.972,30 lei reprezentând plăți compensatorii acordate de AJOFM persoanelor disponibilizate colectiv, în perioada 2004–2007, conform OUG nr. 22/26.04.2004.

Totodată în **evidența extracontabilă** (contul 808 „Datorii contingente”) figurează suma de 5.123.261 lei reprezentând de asemenea plăți compensatorii acordate de AJOFM conform OUG nr. 22/26.04.2004, pentru perioada 2009-2011.

Soldul de 6.159.233,30 lei (1.035.972,3 lei + 5.123.261 lei) a fost confirmat prin corespondență cu AJOFM Dolj, însă entitatea nu a prezentat documente justificative din care să rezulte existența obligației de plată, modul de determinare a cuantumului, caracterul cert, lichid și exigibil al datoriei, justificarea încadrării în conturi bilanțiere sau extrabilanțiere.

În concluzie, sumele înregistrate în conturile de datorii, contrar prevederilor legale, sunt menținute exclusiv pe baza soldului istoric, fără prezentarea de documente justificative, titluri executorii, etc, astfel încât să fie confirmat caracterul cert, lichid, și exigibil al obligațiilor.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁶.

Cauza: Lipsa unei analize periodice a soldului contului 462 „Creditori diverși” și neasigurarea unei evidențe analitice clare și complete a acestuia

Consecința: menținerea în conturile de datorii a sumei de 6.159.233,30 lei fără documente justificative din care să rezulte existența obligației de plată, caracterul cert, lichid și exigibil al datoriei, cu impact direct asupra corectitudinii situațiilor financiare.

Recomandare:

Se va realiza analiza detaliată a soldurilor istorice ale conturilor de creanțe și datorii, în vederea asigurării acurateței sumelor înregistrate.

5.13. Neconformități privind măsurile de recuperare a creanțelor reflectate în contul contabil 4118 ”Clienți incerti sau în litigiu”

¹⁵ Art 6 (1) și art.12 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată și modificată, pct.7, 272,284 din 1802/2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate

¹⁶ Art. 9 (1) din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată și modificată, pct 34 și 56 (2) din O.M.F.P nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, cu modificările și completările ulterioare

Cu privire la urmărirea și recuperarea creanței provenită din contractul de prestări servicii aeronave nr. 360/08.10.2014 încheiat cu xxxx

În urma verificării prin eşantionare a creanțelor înregistrate în contul 4118 *”Clienți incerți sau în litigiu”*, s-a constatat că la data de 31.12.2024, xxxx figurează în evidența contabilă cu un debit de 1.453.084,37 lei (304.943 USD * 4,7651 lei), reprezentând servicii de întreținere periodică efectuate la aeronava nr. 4738 în perioada 2014-2019, în baza contractului nr. 360/08.10.2014.

Art. nr. 16 din contract stipulează că *”prezentul contract este guvernat de legile Marii Britanii, indiferent de orice legi care intră în conflict care se pot aplica, cu jurisdicție exclusivă legitimă în instanțele din Londra, Marea Britanie”*.

Cu toate acestea, din verificările efectuate s-a constatat că SC Avioane Craiova SA a inițiat demersurile de recuperare a creanței de 1.453.084,37 lei la instanțele din România (Judecătoria Sectorului 1 București, Tribunalul București, Curtea de Apel București) care și-au declinat succesiv competența prin hotărâri definitive în perioada 2022-2023. Pentru aceste demersuri, SC Avioane Craiova SA a achitat o taxă de timbru în sumă de 18.767,76 lei.

Până la data auditului nu au fost prezentate documente privind alte măsuri de recuperare care să întrerupă termenul legal de prescripție.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁷.

Cauza: Acceptarea unei clauze de jurisdicție exclusivă care stipulează că orice litigiu este guvernat de legile Marii Britanii și de competența instanțelor din Londra, deși serviciile prestate și entitatea sunt din România.

Promovarea acțiunilor în justiție pe rolul instanțelor din România, cu nerespectarea clauzei contractuale privind competența jurisdicțională exclusivă.

Consecința: Neîncasarea creanței în sumă de 1.453.084,37 lei, cu impact negativ asupra fluxurilor de trezorerie aferente activității de bază.

Recomandare:

Efectuarea unei analize a respectării obligațiilor contractuale în cadrul contractelor încheiate cu agenți economici din străinătate, clarificarea regimului juridic și contabil al acestora și, după caz, demararea demersurilor legale pentru recuperarea sumelor datorate.

6. ALTE ASPECTE/BUNĂ GUVERNANȚĂ

6.1. Neconformități cu privire la implementarea standardelor nr. 2, 7 și 9 privind sistemul de control intern managerial

Conducerea entității a luat măsuri în vederea asigurării cadrului organizatoric necesar implementării sistemului de control intern, în conformitate cu standardele aplicabile, fiind instituite mecanisme de control în scopul prevenirii neconformităților semnificative.

Cu toate acestea s-a identificat implementarea parțială a următoarelor standarde:

- Standardul 2 – *Atribuții, funcții, sarcini*, deoarece nu se asigură separarea atribuțiilor de aprobare, control, înregistrare și plată exercitate de personalul societății;

- Standardul 7 – *Monitorizarea performanțelor* ca urmare a faptului că nu a fost implementat în totalitate, în cadrul entității, un sistem de monitorizare și raportare a performanțelor obținute în desfășurarea activităților;

- Standardul 9 – *Proceduri* deoarece entitatea auditată nu a actualizat *Manualul de Politici Contabile* și nu a prezentat alte manuale de proceduri care să acopere atât procedurile operaționale, cât și pe cele financiar-contabile.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁸.

Cauza: Lipsa actualizării documentelor organizaționale privind separarea atribuțiilor; neinstituirea unui sistem de urmărire a indicatorilor de performanță; lipsa unui mecanism de revizuire periodică a Manualului de Politici Contabile.

¹⁷ Art. 5 alin. (1) din Ordonanța de Guvern nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, cu modificările și completările ulterioare

¹⁸ Ordinul nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice

Consecința: Creșterea riscului de erori/ Neatingerea obiectivelor manageriale/Risc de aplicare neuniformă a reglementărilor contabile.

Recomandare:

Se vor dispune măsuri pentru implementarea completă a standardelor de control managerial, în conformitate cu prevederile legale, prin stabilirea responsabilităților, actualizarea Manualului de Politici Contabile și instituirea unui sistem de monitorizare a performanței.

6.2. Viza de control financiar preventiv propriu nu a fost exercitată asupra tuturor operațiunilor prevăzute de reglementările legale în vigoare

S-a constatat că activitatea de control financiar preventiv nu a fost exercitată asupra tuturor operațiunilor prevăzute de reglementările legale, astfel că nu toate angajamentele legale încheiate de entitate au fost supuse controlului financiar preventiv.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol¹⁹.

Cauza: Deficiențe ale sistemului de control intern managerial

Consecințe: Existența unui risc ridicat de derulare a unor operațiuni care nu îndeplinesc condițiile de legalitate și regularitate.

Recomandare: *Se va proceda la organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra tuturor operațiunilor ce fac obiectul controlului financiar preventiv, conform art. 6 din O.U.G. nr. 119/1999, privind controlul intern și controlul financiar preventiv.*

6.3. Neconformități privind auditarea cel puțin o dată la 3 ani a activităților financiare obligatorii

Deși la nivelul SC Avioane Craiova SA a fost organizată și exercitată activitatea de audit public intern, nu au fost auditate toate activitățile desfășurate de entitatea auditată, cel puțin o dată la 3 ani, respectiv: organizarea și funcționarea activității financiare, administrarea patrimoniului, vânzarea, concesiunea sau închirierea bunurilor din domeniul privat al statului, alocarea creditelor bugetare, constituirea veniturilor publice, sistemul de luare a deciziilor.

În timpul misiunii de audit, compartimentul de audit intern a actualizat planul de audit cu activitățile neauditate potrivit prevederilor legale.

Reglementările legale nerespectate sunt prezentate în Nota de subsol²⁰.

Cauza: Nu au fost respectate în totalitate normele legale de audit intern

Consecința: Neîndeplinirea obligației de a audita activitățile obligatorii cel puțin o dată la 3 ani.

Recomandare:

Întrucât abaterea constatată a fost remediată nu se mai impune formularea de recomandări.

7. PUNCTUL DE VEDERE AL ENTITĂȚII CU PRIVIRE LA CONSTATĂRILE AUDITULUI

Conducerea SC Avioane Craiova SA nu a prezentat puncte de vedere divergente față de abaterile constatate fapt consemnat în minuta ședinței de conciliere din data de 23.04.2026.

8. RESPONSABILITĂȚILE CURȚII DE CONTURI ȘI ALE CONDUCERII ENTITĂȚII AUDITATE

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul în conformitate cu Standardele Internaționale privind Instituțiile Supreme de Audit (ISSAI).

Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională.

Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Conducerea entității auditate este responsabilă pentru:

¹⁹ O.U.G. nr. 119/1999, privind controlul intern și controlul financiar preventiv

²⁰ Art. 1.4.3.1 și art. 1.4.3.2. din Norme generale privind exercitarea activității de audit public intern aprobate prin Hot. nr. 1086/11.12.2013 și Legea 672/2002

- desfășurarea activităților și operațiunilor sale în conformitate cu legile și reglementările aplicabile;
- instituirea acelor controale interne considerate a fi necesare pentru a permite aplicarea regulilor, reglementărilor și liniilor directoare aferente care guvernează entitatea;
- punerea la dispoziția auditorilor publici externi a tuturor informațiilor necesare desfășurării auditului.

Curtea de Conturi a României

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 796/20.08.2026

Domnului MIȘA POPIC
Director General SC AVIOANE Craiova SA

Stimate Domnule Director,

Începând cu data de 13.01.2026, Camera de Conturi Dolj a desfășurat o misiune de audit de conformitate privind „*Evaluarea modului în care se respectă regularitatea și corectitudinea activității agenților economici cu capital de stat în perioada 2023 - 2025*” la SC AVIOANE S.A. Craiova.

În cadrul ședinței de deschidere din data de 13.01.2026 au fost discutate aspectele cuprinse în Scrisoarea de misiune, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit de conformitate.

Obiectivul auditului de conformitate l-a reprezentat obținerea unei asigurări rezonabile că atât controalele cât și modul în care se respectă regularitatea și corectitudinea activității agenților economici cu capital de stat în perioada 2023 – 2025 la SC AVIOANE S.A. Craiova sunt în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante în vigoare pe parcursul perioadei auditate.

La finalizarea etapei de planificare v-am prezentat o scrisoare prin care v-am comunicat riscurile identificate în activitatea entității, de care am ținut cont în abordarea procedurilor de audit pe care le-am efectuat pentru obținerea probelor care să susțină concluzia de audit și evaluarea noastră inițială asupra vulnerabilităților sistemului de control intern de la nivelul entității. Am inclus câteva sugestii pe care echipa de audit le-a formulat, cu scopul reducerii riscurilor identificate și îmbunătățirii sistemului de control intern.

În urma auditului au rezultat următoarele:

1. CONSTATĂRI CARE AU STAT LA BAZA CONCLUZIEI AUDITULUI

1.1. Acordarea de majorări salariale, în perioada 2023-2024, fără îndeplinirea condiției legale privind reducerea plăților restante față de anul precedent (pct. 5.1. din raport)

Din verificările efectuate s-a constatat că pe parcursul anului 2023, SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale pentru întregul personal, iar la finele exercițiului financiar, plățile restante au crescut la 24.884.787 lei, deși prin bugetul aprobat entitatea și-a asumat reducerea plăților restante aferente anului 2022 până la 21.892.000 lei.

De asemenea, în anul 2024 SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale pentru întregul personal, iar la finele exercițiului financiar plățile restante au crescut la 39.847.102 lei,

deși prin bugetul aprobat entitatea și-a asumat reducerea plăților restante aferente anului 2023 până la 7.166.000 lei.

În aceste condiții, angajamentele de reducere a plăților restante asumate prin bugetul de venituri și cheltuieli din perioada 2023- 2024 nu au fost realizate, iar condițiile prevăzute la art. 63 (7) din Legea nr. 368/2022, respectiv art. 73 (8) din Legea nr. 421/2023, nu au fost îndeplinite.

În concluzie, majorările salariale acordate în perioada 2023-2024, contrar prevederilor legale, au fost realizate în **lipsa îndeplinirii condiției legale privind reducerea plăților restante față de anul precedent**, fiind astfel acordate cu încălcarea prevederilor legii bugetului de stat.

Recomandarea formulată: *Conducerea SC Avioane Craiova SA va asigura monitorizarea permanentă pe parcursul anului a respectării condițiilor impuse prin legea bugetară anuală și legislația incidentă, privind majorarea cheltuielilor de natură salarială și/sau a câștigului mediu brut lunar și va dispune măsuri operative pentru încadrarea în prevederile legale în raport de indicatorii monitorizați (plăți restante, productivitatea muncii etc.).*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.2. Acordarea de majorări salariale în luna ianuarie 2025, în afara cadrului permis de OUG nr. 156/2024 (pct. 5.2 din raport)

În luna ianuarie 2025, SC Avioane Craiova SA a acordat majorări salariale prin aplicarea coeficienților de ierarhizare prevăzuți în Contractul Colectiv de Muncă, raportat la salariul minim brut pe țară de 4.050 lei, pentru întregul personal, inclusiv pentru salariații care, la data de 30.11.2024, aveau salarii de bază peste acest nivel.

La momentul acordării acestor drepturi salariale (ianuarie 2025) SC Avioane Craiova SA se afla sub incidența prevederilor art. XXXIV, alin (1) din OUG nr. 156/2024, potrivit cărora pentru anul 2025, creșterea cheltuielilor de natură salarială era permisă exclusiv ca efect al majorării salariului de bază minim brut pe țară garantat în plată, numai pentru personalul remunerat la nivelul acestuia.

Recomandarea formulată: *Conducerea SC Avioane Craiova SA va asigura aplicarea prevederilor Contractului colectiv de muncă în strictă corelare cu prevederile legii bugetului de stat și a legislației conexe.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.3. Nejustificarea avansurilor la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020 (pct. 5.3.1 din raport)

Unitatea Militară 02550 București a acordat entității audiate un avans în două tranșe, în sumă totală de 98.175.000 lei.

Din analiza documentelor prezentate s-a constatat că **la expirarea termenelor contractuale** de livrare stabilite pentru produsele aferente justificării avansurilor (14.04.2022, respectiv 14.02.2024), **obligățiile contractuale** ale SC Avioane Craiova SA **nu au fost îndeplinite integral**.

Astfel din avansul, aferent primei tranșe, în sumă de 51.776.400 lei SC Avioane Craiova SA a livrat următoarele produse:

- *Laboratorul de sol avionică independent(SIL) inclusiv documentația de cunoaștere, exploatare și întreținere* din pachetul de suport logistic inițial, în data de 25.06.2024;
- *Scule, dispozitive, aparatură de testare, pachete software și utilajele specifice modernizării necesare executării mentenanțe*, în data de 05.12.2024;
- *Stație de pregătire și analiză a misiunilor*, în data de 05.12.2024.

Restul produselor aferente tranșelor de avans **nu au fost livrate de către entitatea auditată** până la data misiunii de audit.

Totodată, din analiza documentelor contractuale a rezultat că întârzierile în livrarea bunurilor care au făcut obiectul justificării avansurilor s-au datorat printre altele faptului că nu au fost corelate **graficele de achiziție** din contractul nr. DIN 04082020/02.12.2020 încheiat cu **xxxx** cu **graficele de livrare** din contractul de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/7343/14.08.2020, încheiat cu Ministerul Apărării Naționale prin Unitatea Militară 02550 București.

Ca urmare a nerespectării termenelor contractuale, Unitatea Militară 02550 București a procedat la calculul și facturarea penalităților de întârziere către SC Avioane Craiova SA, în sumă totală de 3.621.397,22 lei.

Totodată s-a constatat că, pentru garantarea recuperării avansurilor primite, SC Avioane Craiova SA a constituit scrisori de garanție bancară cu o valabilitate până la data de 05.07.2026, pentru avansul în sumă de 51.776.400 lei, respectiv data de 13.01.2027, pentru avansul în sumă de 46.398.600 lei.

În timpul misiunii de audit, ca urmare a solicitării Unității Militare 02550 București, instituția bancară (Banca Comercială Română) a procedat la executarea garanției de restituire aferente primei tranșe de avans.

În concluzie, nerespectarea termenelor contractuale de livrare a bunurilor a generat consecințe financiare negative pentru entitatea auditată, concretizate prin aplicarea penalităților de întârziere și executarea garanției de restituire a primei tranșe de avans.

Recomandarea formulată: *Se recomandă conducerii entității revizuirea și consolidarea sistemului de control intern aferent managementului contractual, astfel încât să fie asigurată monitorizarea permanentă a respectării clauzelor contractuale, cu scopul prevenirii apariției unor întârzieri și a riscurilor asociate, inclusiv a celor de natură patrimonială.*

Conducerea SC Avioane Craiova SA va întreprinde măsurile legale necesare pentru finalizarea și livrarea bunurilor care au făcut obiectul avansurilor încasate și nejustificate în vederea justificării integrale a sumelor primite. De asemenea, va analiza cauzele care au condus la plata penalităților de întârziere și la executarea garanției de restituire a avansului și va prezenta rezultatul analizei în Adunarea Generală a Acționarilor a SC Avioane Craiova SA pentru luarea măsurilor în consecință.

Termen de implementare: 31.12.2026

1.4. Nerespectarea termenelor de livrare a aeronavelor potrivit contractului de furnizare nr. 19/2/042-C din 30.07.2020 (pct. 5.3.2 din raport)

Prin Actul adițional nr. 4/11.08.2023 la **Contractul de furnizare** nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/7343/14.08.2020 părțile au convenit modificarea graficului de livrare, prin prelungirea cu 6 luni a termenelor de finalizare a lucrărilor de modernizare și revitalizare a aeronavelor IAR 99 Standard, termenul final de livrare fiind stabilit la data de 14.06.2024.

Din verificarea documentelor puse la dispoziție de entitate, s-a constatat că, deși termenul final de livrare a fost prelungit până la data de 14.06.2024, până la momentul misiunii de audit, SC Avioane Craiova SA nu a efectuat livrarea **niciuneia dintre aeronavele** care fac obiectul **Contractului de furnizare** nr. 19/2/042-C din 30.07.2020/7343/14.08.2020.

Totodată s-a constatat că SC Avioane Craiova SA a constituit **garanția de bună execuție** prin Scrisoare de Garanție Bancară, cu valabilitate până la data de 14.04.2026.

Având în vedere nerespectarea termenelor contractuale de livrare, există riscul executării **garanției de bună execuție**, în situația în care se constată neîndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor asumate prin contract, cu impact asupra situației patrimoniale a entității auditate.

Recomandarea formulată: *Conducerea SC Avioane Craiova SA va întreprinde măsurile necesare pentru livrarea bunurilor conform angajamentelor contractuale asumate, în vederea prevenirii riscului de executare a garanției de bună execuție și asigurării unei gestiuni economico-financiare conforme cu principiile contabile.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.5. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute în contractul nr. DIN04082020 din 02.12.2020 (pct.5.4.1 din raport)

În urma analizei clauzelor contractului de achiziție nr. DIN 04082020/02.12.2020 și a documentelor justificative puse la dispoziție de entitatea auditată, s-a constatat că xxxx nu a respectat în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute în Anexa nr. II, parte integrantă a contractului.

Deși contractul prevedea aplicarea penalităților de întârziere în cuantum de 0,1% pe săptămână din valoarea produselor livrate cu întârziere, dar nu mai mult de 2% din valoarea produselor întârziate, SC Avioane Craiova SA nu a calculat și nu a aplicat penalitățile aferente pentru partea de contract neexecutată la termen.

De asemenea, s-a constatat că xxxx a constituit garanția de bună execuție prin Scrisoare de Garanție Bancară, cu valabilitate până la data de 22 ianuarie 2025, însă SC Avioane Craiova SA nu a prezentat documente care să ateste prelungirea valabilității acesteia, în condițiile în care obligațiile contractuale nu au fost îndeplinite integral.

Prin neaplicarea clauzelor contractuale privind penalitățile de întârziere și garanția de bună execuție, precum și prin lipsa unor măsuri de urmărire a executării corespunzătoare a contractului, entitatea auditată nu a asigurat protejarea intereselor sale patrimoniale.

Recomandarea formulată: *Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune măsurile legale, inclusiv în ceea ce privește determinarea și facturarea penalităților de întârziere.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.6. Neconformități în procesul de recepționare și acceptare a unor produse livrate în baza contractului nr. DIN04082020 din 02.12.2020 (pct.5.4.2 din raport)

În cadrul verificării contractului nr. DIN04082020/02.12.2020 încheiat cu xxxx s-a constatat că, deși potrivit prevederilor contractuale era prevăzută livrarea stațiilor radio de tip UHF XM 6913, la prețul unitar de 94.766 euro, furnizorul a livrat 20 de stații de tip UHF XM 6013, la același preț de 94.766 euro/ buc.

Stațiile au fost recepționate în totalitate, nefiind constatate neconformități la momentul recepției.

În condițiile menționate mai sus, entitatea a efectuat plata pentru 6 dintre cele 20 de stații radio UHF XM 6013, diferența de 14 stații nefiind achitată până la data misiunii de audit.

Prin raportul nr. 431/03.11.2025, SC Avioane Craiova SA a constatat că stațiile de tip XM 6013 nu au fost echipate corespunzător, fiind necesară efectuarea de modificări pentru aducerea acestora la parametrii tehnici contractați.

Pentru efectuarea modificărilor menționate în raportul de mai sus, entitatea a transmis comanda nr. 4313/08.12.2025 către un alt furnizor, xxxx, diferit de xxxx, generând costuri suplimentare.

Până la data misiunii de audit SC Avioane Craiova SA a transmis spre modificare 4 stații de tip XM 6013 către xxxx, acesta emițând factura nr. 98040477/22.01.2026, în sumă de 262.810 euro, acceptată la plată și plătită de entitatea auditată, conform extras cont din data de 28.01.2026.

În concluzie, entitatea auditată a acceptat și recepționat la prețul unitar de 94.766 euro, un număr total de 20 de stații UHF XM 6013, diferite de cele contractate (UHF XM 6913) și pentru care, aducerea acestora la parametrii contractați, a generat, până la finalul misiunii de audit, costuri suplimentare de 262.810 euro.

Recomandarea formulată: *Conducerea entității va proceda la analiza situației contractuale, extinderea verificării asupra tuturor bunurilor livrate și recepționate, stabilirea eventualelor diferențe cantitative, calitative și valorice și va dispune măsurile legale pentru recuperarea sumelor plătite suplimentar.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.7. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind livrarea echipamentelor la termenele prevăzute în contractul nr. 766/10.12.2020 (pct.5.5 din raport)

În urma analizei clauzelor contractului nr. 766/10.12.2020 și a documentelor justificative puse la dispoziție de entitatea auditată, s-a constatat că xxxx. avea obligația de a livra echipamentele care au făcut obiectul contractului la termenele stabilite în Anexa nr. 5 din actul adițional nr. 1/30.09.2021.

Termenele de livrare au fost modificate ulterior prin actele adiționale nr. 7/19.12.2022 și nr. 15/17.12.2024.

Cu toate acestea, xxxx nu și-a îndeplinit integral obligațiile contractuale privind livrarea produselor la termenele prevăzute.

Din verificarea documentelor de livrare a echipamentelor aferente aeronavelor 3,4,5 și 6 s-a constatat că o parte dintre echipamente au fost predate **ulterior termenului contractual**.

Conform documentelor financiar-contabile, facturarea acestora s-a realizat în luna **decembrie 2023**.

Deși contractul prevedea aplicarea penalităților de întârziere în cuantum de 0,01% pe zi de întârziere din valoarea serviciilor executate cu întârziere, dar nu mai mult de 10% din valoarea serviciilor întârziate, SC Avioane Craiova SA nu a calculat și nu a aplicat penalitățile aferente pentru partea de contract neexecutată la termen.

Mai mult, în luna decembrie 2024, deci **ulterior producerii întârzierii**, prin actul adițional nr. 15, **termenul de livrare** al echipamentelor pentru avioanele 3, 4, 5 și 6 **a fost modificat la luna decembrie 2023**, respectiv la **data facturării acestora**.

Această modificare intervine **ulterior scadenței obligației de livrare** (iunie 2023, respectiv septembrie 2023), modificare care a avut ca **efect înlăturarea aplicării penalităților contractuale în sumă de 166.482,34 lei**.

În mod asemănător s-a procedat și pentru echipamentele aferente aeronavelor nr. 1 și 2.

În concluzie, procedându-se în acest fel a fost afectată disciplina contractuală și interesele patrimoniale ale entității, prin nerealizarea veniturilor cuvenite, relevând deficiențe sistemice în exercitarea controlului intern și în protejarea interesului financiar al entității auditate.

Recomandarea formulată: *Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.8. Nu au fost respectate în totalitate obligațiile contractuale privind executarea lucrărilor de proiectare la termenele prevăzute în contractul nr. SM-11.20 din 25.11.2020 (pct.5.6.1 din raport)

În urma analizei contractului de achiziție nr. SM-11.20 din 25.11.2020 și a actului adițional nr. 1/15.03.2021 s-a constatat că modificarea datei de începere a proiectării (Tp) a fost condiționată de îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

- punerea la dispoziție de către SC Avioane Craiova SA a întregii documentații a aeronavelor IAR-99 (toate versiunile), documentație scanată;
- realizarea schimbului de informații necesar între furnizorul sistemului integrat de avionică și autoritatea de proiectare consemnat într-o minută de ședință.

Entitatea auditată nu a prezentat minuta de ședință care să ateste realizarea schimbului de informații necesar, condiție expres prevăzută pentru stabilirea datei de start a proiectării (Tp). În consecință nu se poate demonstra îndeplinirea cumulativă a condițiilor contractuale necesare pentru determinarea legală și temeinică a datei de începere a proiectării.

Cu toate acestea, prin adresa nr. 894/10.03.2022, proiectantul a stabilit ca termen de start al proiectării, data de 10.03.2022, iar termenele de finalizare au fost recalibrate în funcție de acest moment.

Din verificările efectuate s-a constatat că nici raportat la termenul modificat, obligațiile contractuale nu au fost integral îndeplinite, înregistrându-se întârzieri semnificative și nefinalizarea completă a obiectului contractual, deși o parte dintre lucrările nefinalizate au fost facturate integral.

Totodată deși contractul a prevăzut aplicarea unor penalități de întârziere în cuantum de 0.01% pentru fiecare zi de întârziere, SC Avioane Craiova SA nu a procedat la stabilirea și calcularea penalităților aferente depășirii termenelor contractuale, astfel cum au fost stabilite.

În concluzie, se constată deficiențe în fundamentarea și documentarea stabilirii datei de începere a proiectării, în monitorizarea respectării termenelor contractuale și în aplicarea clauzelor privind penalitățile de întârziere, ceea ce a determinat pe de o parte afectarea bunei gestiuni, iar pe de altă parte, prelungirea semnificativă a duratei de realizare a contractului și neîndeplinirea integrală a acestuia în condițiile asumate.

Recomandarea formulată: *Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.9 Nejustificarea avansului la termenele stabilite prin contractul de furnizare nr. SM-11.20 din 25.11.2020 (pct. 5.6.2 din raport)

Prin Actul adițional nr. 4/22.11.2021 s-a stabilit ca SC Avioane Craiova SA să plătească autorității de proiectare, INCAS, un avans în sumă de 3.000.000 lei fără TVA, cel mai târziu în data de 25.11.2021, a cărui decontare se va face în baza unei situații centralizatoare de lucrări executate în anul 2021, prezentate cel mai târziu în data de 31.12.2021.

Din documentele prezentate de entitate s-a constatat că entitatea a acordat avansul de 3.000.000 lei fără TVA, autorității de proiectare, conform facturii fiscale nr. 136/24.11.2021 și OP nr. 136/25.11.2021, justificarea acestuia prin lucrări executate în anul 2021 fiind efectuată pentru suma de 2.950.000 lei fără TVA, conform situației de lucrări confirmate și anexate facturii nr. 165/22.12.2021.

Diferența de 50.000 lei fără TVA nu a fost justificată până la termenul contractual (31.12.2021), aceasta fiind justificată ulterior, în data de 03.05.2022.

Astfel, justificarea integrală a avansului nu s-a realizat în termenul stabilit prin actul adițional nr. 4/22.11.2021.

Entitatea nu a procedat la calcularea și aplicarea penalităților de întârziere aferente perioadei cuprinse între data scadenței și data justificării efective a avansului, deși contractul prevedea aplicarea penalităților pentru nerespectarea termenelor de finalizare a lucrărilor.

În consecință, se constată nerespectarea termenelor contractuale privind justificarea avansului și neaplicarea prevederilor referitoare la penalități, cu impact asupra disciplinei financiare, acestea fiind stabilite la suma de 615 lei.

Recomandarea formulată: *Conducerea entității va asigura monitorizarea permanentă a respectării prevederilor contractuale, va analiza cauzele care au condus la îndeplinirea cu întârziere a obligațiilor contractuale și va dispune facturarea penalităților de întârziere.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.10 Modificarea condițiilor financiare ale contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023, fără respectarea prevederilor legale privind achizițiile publice (pct. 5.7.1 din raport)

Din analiza documentației de atribuire aferentă contractului de achiziție publică nr. 999/03.04.2023, rezultă că autoritatea contractantă (SC Avioane Craiova SA) nu a prevăzut acordarea unui avans furnizorului pentru îndeplinirea obligațiilor contractuale.

Conform prevederilor contractuale inițiale, plata urma să fie efectuată exclusiv pe baza facturii emise de furnizor, după finalizarea recepției cantitative și/sau calitative, respectiv după punerea în funcțiune și semnarea proceselor-verbale corespunzătoare, termenul de plată fiind de maximum 30 de zile de la semnarea acestora.

Prin Actul adițional nr. 1, **înregistrat la aceeași dată - 03.04.2023**, sub nr. 1000, au fost modificate în mod esențial prevederile contractuale inițiale, stabilindu-se acordarea către furnizor a unui **avans în cuantum de 90%** din valoarea contractului, în trei tranșe.

Se constată că aceste modificări contractuale au schimbat în mod esențial mecanismul de plată stabilit prin documentația de atribuire, prin introducerea unui avans semnificativ (90% din valoarea contractului), neprevăzut inițial.

Această modificare a mecanismului de plată reprezintă o modificare esențială a contractului, întrucât schimbă echilibrul economic al acestuia în favoarea furnizorului și introduce o condiție financiară care, dacă ar fi fost cunoscută în etapa de atribuire, ar fi putut influența participarea operatorilor economici la procedură sau formularea ofertelor.

Modificarea condițiilor de plată ulterior atribuirii contractului, fără ca aceasta să fi fost prevăzută în documentația de atribuire, contravine principiilor transparenței și tratamentului egal prevăzute de Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, întrucât informațiile referitoare la acordarea avansului nu au fost aduse la cunoștința tuturor potențialilor ofertanți în etapa competitivă.

Recomandarea formulată: *Modificarea contractelor de achiziție publică se va face numai în condițiile păstrării echilibrului contractual.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.11 Menținerea nejustificată în conturile de avans a plăților efectuate pentru achiziția unui mijloc fix livrat în baza contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023 (pct. 5.7.2 din raport)

În urma verificării documentelor financiar-contabile aferente contractului de furnizare nr. 999/03.04.2023 s-a constatat că mijlocul fix achiziționat (etuva), a intrat în patrimoniul SC Avioane Craiova SA conform procesului verbal de predare-primire nr. 4124/1569/22.04.2024 însă nu a fost inventariat și evidențiat în contabilitate în conturile corespunzătoare de active, conform prevederilor legale.

Deși mijlocul fix nu a fost pus în funcțiune până la data de 31.12.2025, intrarea bunului în patrimoniu, impunea recunoașterea activului în conturile de imobilizări corporale în curs, conform documentelor justificative.

Recomandare: *Activele imobilizate recepționate vor fi înregistrate în conturile contabile corespunzătoare începând cu data recepționării acestora.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.12. Nerespectarea prevederilor legale privind estimarea valorii contractului de achiziție nr. 2023503 din 25.01.2023 (pct.5.8 din raport)

Din verificările efectuate s-a constatat că entitatea auditată a inițiat achiziția pentru realizarea lucrărilor *de transformare a 2 motoare VIPER 633-47 (cu postcombustie), în varianta VIPER 632-4IM*, în baza OUG nr.114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniul apărării, securității, cu modificările și completările ulterioare

Achiziția s-a inițiat, prin nota de fundamentare nr. 3560/19.10.2022, **fără a stabili și documenta în prealabil valoarea estimată** a achiziției, anterior inițierii acesteia, în vederea fundamentării necesarului financiar și alegerii procedurii corespunzătoare.

Recomandarea formulată: *Stabilirea și documentarea valorii estimate, anterior inițierii procedurilor de atribuire, includerea tuturor costurilor previzibile în documentația de atribuire și consolidarea controlului intern pentru prevenirea modificărilor contractuale nefundamentate și a majorărilor ulterioare de preț.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.13 Nerespectarea în totalitate a prevederile legale cu privire la organizarea și efectuarea operațiunii de inventariere a patrimoniului (pct. 5.9 din raport)

În exercițiul financiar 2025 SC Avioane Craiova SA nu a efectuat inventarierea generală a elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, întocmai cu respectarea prevederilor legale aplicabile.

Astfel, inventarierea creanțelor și datoriilor a fost realizată cu caracter formal, fără efectuarea unor verificări efective și documentate care să asigure confirmarea realității, exactității și integrității elementelor patrimoniale reflectate în balanța de verificare.

Totodată, nu s-a realizat în toate situațiile confirmarea soldurilor cu terții prin transmiterea și reconcilierea extraselor de cont pentru creanțele și obligațiile care dețin o **pondere semnificativă în totalul acestora**, astfel încât sumele evidențiate să reflecte în mod real și fidel situația obligațiilor de plată.

Recomandarea formulată: *SC Avioane Craiova SA va dispune efectuarea inventarierii tuturor elementelor patrimoniale și stabilirea rezultatelor inventarierii cu respectarea întocmai a prevederilor O.M.F.P. nr. 2861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.14 Neconformități cu privire la reflectarea în evidența contabilă a valorii elementelor patrimoniale de natura imobilizărilor corporale (pct. 5.10 din raport)

Din verificarea eșantionului selectat privind imobilizările corporale, s-a constatat că în evidențele patrimoniale ale SC Avioane Craiova SA figurează mijloace fixe, complet amortizate, achiziționate în perioada 1974-1990, care au fost evaluate pe data de 30.09.1994 conform prevederilor HG 500/01.01.1994 privind reevaluarea imobilizărilor corporale și modificarea capitalului social și înregistrate în evidența contabilă la valori individuale cuprinse între 0,48 lei și 90,62 lei.

Deși reglementările contabile aprobate prin O.M.F.P nr. 1802/2014 nu stabilesc o valoare minimă pentru recunoașterea imobilizărilor corporale, **acestea prevăd reevaluarea activelor cu suficientă regularitate astfel încât valoarea contabilă să reflecte valoarea justă la data bilanțului.**

SC Avioane Craiova SA nu a prezentat alte documente privind reevaluarea mijloacelor fixe menționate mai sus, pentru stabilirea valorii juste în vederea reflectării unei imagini fidele a activelor utilizate.

În concluzie, menținerea în evidențele contabile a unor imobilizări corporale complet amortizate, fără reevaluarea cu suficientă regularitate astfel încât valoarea contabilă să reflecte valoarea justă la data bilanțului sau analiza oportunității reclasificării acestora, poate afecta acuratețea informațiilor financiare din situațiile financiare anuale.

Recomandarea formulată: *SC Avioane Craiova SA va efectua o analiză privind oportunitatea menținerii în categoria imobilizărilor corporale a bunurilor cu valoare individuală mai mică de 2.500 lei, în vederea reclasificării acestora, dacă este cazul, și va întreprinde demersurile necesare pentru reevaluarea activelor respective, cu respectarea prevederilor contabile.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.15 Neînregistrarea în conturile contabile de stocuri, a echipamentelor incluse în procesul de producție (pct. 5.11 din raport)

În urma verificării modului de înregistrare contabilă a echipamentelor livrate în baza contractului nr. 766/10.12.2020 (încheiat de SC Avioane Craiova SA cu xxxx), s-a constatat că acestea nu au fost înregistrate în evidența contabilă ca stocuri, în vederea includerii ulterioare în procesul de producție, conform prevederile legale, ci au fost înregistrate direct pe cheltuieli, în baza facturilor de livrare și a proceselor verbale de recepție încheiate între beneficiar - SC Avioane Craiova SA și prestator - xxxx.

Bunurile recepționate și integrate în procesul tehnologic nu au fost evidențiate în contabilitate și nu au fost urmărite distinct până la consumul efectiv în procesul de producție, nefiind reflectate în conturile corespunzătoare de stocuri.

Înregistrarea direct pe cheltuieli afectează determinarea costului de producție, deoarece nu există o evidență a cantităților consumate și nu se poate alocă în mod corect valoarea bunurilor pe unitatea de produs.

Recomandarea formulată: *Se va asigura evidența corespunzătoare a stocurilor incluse în procesul tehnologic pentru determinarea costului de producție pe unitatea de produs, potrivit reglementărilor contabile.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.16 Neasigurarea unei evidențe analitice clare și complete a datoriilor reflectate în contul contabil 462 „Creditori diverși” (pct. 5.12 din raport)

Din verificările efectuate cu privire la conturile de datorii s-au constatat următoarele:

În **evidența contabilă**, în contul 462 „Creditori diverși” figurează suma de 1.035.972,30 lei reprezentând plăți compensatorii acordate de AJOFM persoanelor disponibilizate colectiv, în perioada 2004–2007, conform OUG nr. 22/26.04.2004.

Totodată în **evidența extracontabilă** (contul 808 „Datorii contingente”) figurează suma de 5.123.261 lei reprezentând de asemenea plăți compensatorii acordate de AJOFM conform OUG nr. 22/26.04.2004, pentru perioada 2009-2011.

Soldul de 6.159.233,30 lei (1.035.972,3 lei + 5.123.261 lei) a fost confirmat prin corespondență cu AJOFM Dolj, însă entitatea nu a prezentat documente justificative din care să rezulte existența obligației de plată, modul de determinare a cuantumului, caracterul cert, lichid și exigibil al datoriei, justificarea încadrării în conturi bilanțiere sau extrabilanțiere.

În concluzie, sumele înregistrate în conturile de datorii, contrar prevederilor legale, sunt menținute exclusiv pe baza soldului istoric, fără prezentarea de documente justificative, titluri executorii, etc, astfel încât să fie confirmat caracterul cert, lichid, și exigibil al obligațiilor.

Recomandarea formulată: *Se va realiza analiza detaliată a soldurilor istorice ale conturilor de creanțe și datorii, în vederea asigurării acurateței sumelor înregistrate.*

Termen de implementare: 31.12.2026

1.17. Neconformități privind măsurile de recuperare a creanțelor reflectate în contul contabil 4118 "Clienți incerti sau în litigiu" (pct. 5.13 din raport)

În urma verificării prin eșantionare a creanțelor înregistrate în contul 4118 "*Clienți incerti sau în litigiu*", s-a constatat că la data de 31.12.2024 xxxx figurează în evidența contabilă cu un debit de 1.453.084,37 lei (304.943 USD * 4,7651 lei), reprezentând servicii de întreținere periodică efectuate la aeronava nr. 4738 în perioada 2014-2019, în baza contractului nr. 360/08.10.2014.

Art. nr. 16 din contract stipulează că "*prezentul contract este guvernat de legile Marii Britanii, indiferent de orice legi care intră în conflict care se pot aplica, cu jurisdicție exclusivă legitimă în instanțele din Londra, Marea Britanie*".

Cu toate acestea, din verificările efectuate s-a constatat că SC Avioane Craiova SA a inițiat demersurile de recuperare a creanței de 1.453.084,37 lei la instanțele din România (Judecătoria Sectorului 1 București, Tribunalul București, Curtea de Apel București) care și-au declinat succesiv competența prin hotărâri definitive în perioada 2022-2023. Pentru aceste demersuri, SC Avioane Craiova SA a achitat o taxă de timbru în sumă de 18.767,76 lei.

Până la data auditului nu au fost prezentate documente privind alte măsuri de recuperare care să întrerupă termenul legal de prescripție.

Recomandarea formulată: *Efectuarea unei analize a respectării obligațiilor contractuale în cadrul contractelor încheiate cu agenți economici din străinătate, clarificarea regimului juridic și contabil al acestora și, după caz, demararea demersurilor legale pentru recuperarea sumelor datorate.*

Termen de implementare: 31.12.2026

2. ALTE ASPECTE/BUNĂ GUVERNANȚĂ

2.1. Neconformități cu privire la implementarea standardelor nr. 2, 7 și 9 privind sistemul de control intern managerial (pct. 6.1 din raport)

Conducerea entității a luat măsuri în vederea asigurării cadrului organizatoric necesar implementării sistemului de control intern, în conformitate cu standardele aplicabile, fiind instituite mecanisme de control în scopul prevenirii neconformităților semnificative.

Cu toate acestea s-a identificat implementarea parțială a următoarelor standarde:

- Standardul 2 – *Atribuții, funcții, sarcini*, deoarece nu se asigură separarea atribuțiilor de aprobare, control, înregistrare și plată exercitate de personalul societății;

- Standardul 7 – *Monitorizarea performanțelor* ca urmare a faptului că nu a fost implementat în totalitate, în cadrul entității, un sistem de monitorizare și raportare a performanțelor obținute în desfășurarea activităților;

- Standardul 9 – *Proceduri* deoarece entitatea auditată nu a actualizat *Manualul de Politici Contabile* și nu a prezentat alte manuale de proceduri care să acopere atât procedurile operaționale, cât și pe cele financiar-contabile.

Recomandarea formulată: *Se vor dispune măsuri pentru implementarea completă a standardelor de control managerial, în conformitate cu prevederile legale, prin stabilirea responsabilităților, actualizarea Manualului de Politici Contabile și instituirea unui sistem de monitorizare a performanței.*

Termen de implementare: 31.12.2026

2.2. Viza de control financiar preventiv propriu nu a fost exercitată asupra tuturor operațiunilor prevăzute de reglementările legale în vigoare (pct. 6.2 din raport)

S-a constatat că activitatea de control financiar preventiv nu a fost exercitată asupra tuturor operațiunilor prevăzute de reglementările legale, astfel că nu toate angajamentele legale încheiate de entitate au fost supuse controlului financiar preventiv.

Recomandarea formulată: *Se va proceda la organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv propriu asupra tuturor operațiunilor ce fac obiectul controlului financiar preventiv, conform art. 6 din O.U.G. nr. 119/1999, privind controlul intern și controlul financiar preventiv.*

Termen de implementare: 31.12.2026

2.3. Neconformități privind auditarea cel puțin o dată la 3 ani a activităților financiare obligatorii (pct. 6.3 din raport)

Deși la nivelul SC Avioane Craiova SA a fost organizată și exercitată activitatea de audit public intern, nu au fost auditate toate activitățile desfășurate de entitatea auditată, cel puțin o dată la 3 ani, respectiv: organizarea și funcționarea activității financiare, administrarea patrimoniului, vânzarea, concesiunea sau închirierea bunurilor din domeniul privat al statului, alocarea creditelor bugetare, constituirea veniturilor publice, sistemul de luare a deciziilor.

În timpul misiunii de audit, compartimentul de audit intern a actualizat planul de audit cu activitățile neauditate potrivit prevederilor legale.

Recomandarea formulată: *Întrucât abaterea constatată a fost remediată nu se mai impune formularea de recomandări.*

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Curtea de Conturi a României

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 796/20.08.2026